

Mevrouw Veerle Heeren
Vlaams minister Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35
1000 Brussel

Strategische Adviesraad internationaal
Vlaanderen
p/a Boudewijngebouw
Boudewijnlaan 30 bus 81
1000 Brussel

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
Advies 2009/2

bijlagen

vragen naar / e-mail
Eva Haeverans
eva.haeverans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 54 45

Datum
14 januari 2009

Betreft: Briefadvies over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, opgemaakt in Lanzarote op 25 oktober 2007

Mevrouw de minister,

Op vrijdag 5 december 2008 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, opgemaakt in Lanzarote op 25 oktober 2007 (hierna: "het Verdrag") en besliste het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") in te winnen. Op zijn vergadering van 14 januari 2009 heeft de Raad het onderhavige advies in de vorm van een briefadvies goedgekeurd.

Het Verdrag probeert (i) seksuele uitbuiting en seksueel misbruik te voorkomen en te bestrijden, (ii) de rechten van kinderslachtoffers ter zake te beschermen en (iii) nationale en internationale samenwerking in de strijd tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik te bevorderen. Daarnaast omschrijft het Verdrag enkele vormen van gedrag expliciet als seksuele misdaden die strafrechtelijk kunnen worden vervolgd.

Zoals vastgesteld op de vergadering d.d. 21 mei 2007 van de Werkgroep gemengde verdragen gaat het om een gemengd Verdrag dat raakt aan de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. De memorie van toelichting geeft aan dat hoofdstukken II, III en IV respectievelijk over het nemen van preventieve maatregelen inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, bevoegde overheden en coördinatie en de beschermende maatregelen en de hulp aan slachtoffers, raken aan de Vlaamse bevoegdheden.

De Raad juicht toe dat het Verdrag een belangrijke stap zet in de richting van harmonisatie van wetgeving m.b.t. het voorkomen en bestrijden van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen. Aangezien het probleem de nationale grenzen overstijgt, is internationale regelgeving van primordiaal belang. Toch stipt de Raad aan dat de harmonisatie niet op alle punten geslaagd is: zo wordt het vaststellen van de leeftijd onder dewelke het verboden is seksuele handelingen met een kind aan te gaan, overgelaten aan de verdragsluitende partijen. Tussen de verdragsluitende partijen schommelt die leeftijd van 13 jaar in Spanje tot 17 jaar in Cyprus. Het gebrek aan een minimum gemeenschappelijke standaard bemoeilijkt een gecoördineerde strijd tegen seksuele uitbuiting en gegevensvergelijking voor onderzoek.¹ De Raad merkt op dat het welslagen van het Verdrag in grote mate afhankelijk is van een goede tenuitvoerlegging door de partijen. Het specifieke toezichtsmechanisme [Comité van de Partijen], opgericht om een doeltreffende uitvoering van de verdragsbepalingen te verzekeren, moet hierop toezien. De Raad acht het een goede

¹ S. KIERKEGAARD, "Online child protection: cybering, online grooming and ageplay" in *Computer law & security report*, (2008), 24, p. 54.

zaak dat vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld als waarnemer kunnen deelnemen aan het Comité van de Partijen .

De Raad merkt op dat er reeds verscheidene internationale verdragen bestaan die seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen bestrijden, o.a. het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van het Kind (1989) en zijn facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie (2000). Hoofdstuk XI van het Verdrag, dat de verhouding tot andere internationale verdragen regelt, geeft aan dat het Verdrag de bescherming die door deze instrumenten wordt geboden, probeert te verbeteren en de erin vastgestelde normen aan te vullen. De Raad wijst op de noodzaak aan coherentie tussen deze internationale verdragen enerzijds en de nationale en EU-maatregelen anderzijds.

Het Verdrag stelt drie nieuwe handelingen strafbaar. (i) In de eerste plaats worden personen die zich toegang verschaffen tot kinderporno op het internet strafbaar gesteld. Men hoeft niet meer aan te tonen dat een verdachte daadwerkelijk kinderporno in bezit had; betalingsgegevens of het meermaals inloggen op een bepaalde site volstaan. De Raad betreurt echter dat de partijen de mogelijkheid hebben om deze nieuwe bepaling gedeeltelijk of in het geheel niet toe te passen. Het komt de Raad voor dat de memorie van toelichting onvoldoende aandacht spendeert aan dit nieuwe strafbare feit en adviseert om een extra passage hieromtrent toe te voegen. (ii) en (iii) Twee andere nieuwe strafbare feiten zijn: kinderen getuige laten zijn van seksueel misbruik of seksuele activiteiten (corrumpen) en kinderen benaderen via het internet voor seksuele doeleinden (grooming). De Raad acht deze strafrechtelijke basis een goede zaak aangezien het zorgt voor de nodige harmonisering die de aanpak van criminele feiten op nationaal en internationaal vlak vergemakkelijkt. Hoewel het om een federale bevoegdheid gaat, kan Vlaanderen mogelijk via zijn deelname aan de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind erop toezien dat de wetgeving in het licht van de nieuwe strafbare feiten m.b.t. seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen wordt herbekeken en zonodig de wetgeving wordt aangepast. Zo spreekt de Belgische wetgeving nergens expliciet over het “bekijken” van kinderporno, maar enkel over de verspreiding en het bezit ervan (artikel 383bis van het Strafwetboek).²

Artikel 10 bepaalt dat elke verdragsluitende partij onafhankelijke competente nationale of lokale instellingen voor de bevordering en de bescherming van de kinderrechten en diensten voor het verzamelen van gegevens of informatiepunten moet oprichten. Zoals de memorie van toelichting aangeeft, is het in Vlaanderen het Kinderrechtencommissariaat dat als onafhankelijke instelling bij het Vlaams Parlement instaat voor de bevordering en bescherming van de rechten van kinderen. In de nota aan de Vlaamse Regering stelt men echter de vraag “of het Kinderrechtencommissariaat voldoende competentie heeft om deze rol op zich te nemen. Bovendien doet het Kinderrechtencommissariaat niet aan gegevensverzameling.” De Raad pleit er dan ook voor om de capaciteit van het Vlaams Kinderrechtencommissariaat verder uit te bouwen zodat het voldoende uitgerust is om artikel 10 uit te voeren. De Raad zou u willen vragen om hierover een schrijven aan het Vlaams Parlement te richten.

Gezien het belang van het Verdrag in de strijd tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen en gezien bepaalde verdragsbepalingen ook raken aan domeinen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is, sluit de Raad zich aan bij het voorontwerp van decreet.

Hoogachtend,

(getekend)

Prof. dr. Jan Wouters
Voorzitter

² POLITIE, *Computercriminaliteit*, z.d. [http://www.polfed-fedpol.be/crim/crim_fccu_pedo_nl.php]